

Pisarna.

LX.

Vprašanje: Je li opravičen prisostovati sejam krajnega šolskega sveta župnik, dasi ne poučuje on verouka na šoli, ampak njegov kaplan?

Moje mnenje je, da je kaplan član krajnega šolskega sveta kakor katehet, ne pa župnik. — Ali se lahko torej župnik izključi iz krajnega šolskega sveta?

Ud krajnega šolskega sveta.

Odgovor. Ker nimamo deželniških šolskih zakonov za Koroško pri rokah, Vam ne moremo točno svetovati. Ako določimo ondotni zakon gledé šolskega nadzorništva, da je ud krajnega šolskega sveta zastopnik cerkve, tedaj ima to pravico Vaš župnik. Ako pa vелеva zakon, da stopi vsakčasni katehet kot ud v krajni šolski svet, tedaj ima seveda katehet to pravico in ne župnik. Izvolite se torej iz dotičnega zakona sami poučiti.

Nam se zdi, da je tudi pri vas v veljavi določba, da je ud krajnega šolskega sveta zastopnik cerkve (torej župnik) in ne katehet.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj zboruje dne 19. novembra t. l. v Kranju v prostorih dekliške šole ob dveh popoldne z naslednjim vzporedom:

1. Poročilo o XIX. glavni skupščini naše „Zaveze“. Poroča predsednik Fr. Luznar.

2. Poročilo o dunajskem shodu. Poroča delegat Fran Ivanc.

3. Predlogi in nasveti.

Zglašenih je nekaj zelo važnih predlogov, zato pričakuje mnogobrojne udeležbe odbor.

Učiteljsko društvo za postojnski šolski okraj zboruje v Postojni v torek, dne 19. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju. Dnevni red:

1. poročilo delegata učiteljskega društva o zborovanju na Dunaju; 2. poročilo o izvenšolskem delovanju učiteljstva našega okraja, poročevalec gosp. F. Juvane; 3. volitev odseka za izvenšolsko delovanje; 4. razno.

Z ozirom na važni dnevni red vse učiteljstvo vljudno vabi k udeležbi odbor.

NB. Pismenih vabil se ne bo razpošiljalo. — Pred zborovanjem ima odbor sejo.

Litijsko učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 14. novembra t. l., ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju v Žaljni. Vzpored.

1. Pozdrav predsednika.

2. Norveško ljudsko šolstvo, poroča gos. L. Stiasny, c. kr. okrajni šolski nadzornik.

3. Dunajski sestanek avstrijskega učiteljstva, poroča Josip Zajec, nadučitelj v Velikem Gabru.

4. Volitev odseka za izvenšolsko delovanje.

5. Nasveti.

Na mnogobrojno udeležbo vabi najvljudneje

Josip Zajec, t. č. predsednik.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje v torek, 19. novembra t. l., ob 11. uri predpoldne v prostorih okoliške deške šole po nastopnem vzporedju:

1. Zadnji zapisnik. 2. društvene zadeve in nasveti. 3. Poročilo o let. zboru „Zaveze“ v Radovljici. 4. Poročilo delegata o sestanku avstr. učiteljstva na Dunaju dne 2. nov. t. l. 5. Iz šolske prakse.

K prav obilni udeležbi vljudno vabi načelnik.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje v torek, dne 11. novembra t. l. ob 1. uri popoldne v Šmarji po sledečem vzporedju:

1. zapisnik, 2. dopisi, 3. poročilo o zborovanju „Zaveze“ in o shodu na Dunaju, 4. predlogi in nasveti za Strmškov spomenik, 5. slučajnosti.

Predpoldne ob 10. uri prijateljski sestanek v hotelu Habjan.

K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno odbor.

Kozjansko učiteljsko društvo zboruje dne 10. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v Kozjem.

Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve. 3. Poročilo o „Zavezinem“ zborovanju v Radovljici. Poročata tov. Jelovšek in Ulčar. 4. Poročilo o shodu zastopnikov vseh avstrijskih učit. društev. Poroča tov. Hohnjec. 5. Slučajnosti.

Pol ure pred zborovanjem bo pevska vaja v šoli. Prosi se, da prinesejo pevke in pevci Mohorjevo pesmarico II. del s seboj.

K polnoštevilni udeležbi vabi vljudno

M. Germovšek, t. č. predsednik.

Politiški pregled.

* Poslanec dr. Kramar o narodni avtonomiji. V prvi številki „Česke Revue“ je priobčil poslanec dr. Kramar članek o narodni avtonomiji, kjer piše med drugim: „Narodna avtonomija je mogoča, in odkrito povem, da bi je bilo želeli, toda le v okviru zgodovinskih mej, kraljevin in dežel. Industrijska in obrtna politika ne more biti drugačna v Pragi kakor v Liberecih, toda lahko si je misliti razlike v taki politiki n. pr. med Ašom in Tarnopolom. Enotnost v zakonodajstvu in v deželni upravi mora biti pri vsem tem vsemu prebivalstvu dežele skupna. Temeljno načelo jezikovnega prava, da mora namreč vsak prebivalec te kraljevine dobiti svoje pravo v svojem jeziku po vsi kraljevini, in sicer ne po posredovanju tolmačev, temveč po uradnikih, ki znajo njegov jezik dobro, je conditio sine qua non vsake reforme v uradniškem vprašanju. Mi sami hočemo tudi imeti svoje uradnike ne samo doma, temveč pri osrednjih deželnih oblastih v Pragi in pri osrednjih državnih oblastih na Dunaju, in sic r toliko, kolikor nam jih gre po številu in pomembnosti našega naroda. Toda kakor je Nemeu omogočeno, dobiti pri nas svoje pravo v svojem jeziku, ravno tako mora biti nam zagotovljeno v Ašu, Hebu itd. — in upor prebivalstva zaradi čeških obravnav v Ašu nas bo primoral, še odločneje nastopiti proti enostranski rešitvi uradniškega vprašanja za Nemce. Isto mora veljati tudi za Moravsko in Šlezijo. Nemci ne smejo pozabiti, da so časi minuli, ko se je delala avstrijska politika zanje.“

* Bodočnost Bosne. Neki madjarski dopisnik je imel razgovor s hrvaškim ministrom pl. Josipovičem o izjavi sarajevskega nadškofa dr. Stadlerja glede priklapljenja Bosne Hrvaški. Josipoviču se stvar ne zdi aktualna. Ako pa bi je bilo kdaj rešiti, ne zdelo bi se mu niti v interesu Hrvaške niti Ogrske, da bi se Bosna priklapila Hrvaški. Svoje nazore je minister utemeljeval sledeče: Ako bi se Dalmacija in Bosna priklapila Hrvaški, bi Hrvaška nehala biti hrvaška dežela, temveč bi se ustanovila jugoslovanska država, kjer bi ne bili go-podarji ne Hrvatje ne Madžari, temveč Srbi. Glavno mesto bi ne bil več Zagreb, ampak Zader bi igral vodilno vlogo. Tudi pri sestavi reške resolucije je igral glavno vlogo dalmatinski poslanec dr. Trumbić. Istotako je v hrvaško-srbski koaliciji glavna nesreča, da ni v nji skoraj nobenega čistega Hrvata; večina članov koalicije je Srbov. Vsak pravi Hrvat mora spoznati, da mora biti Hrvaški zajamčen njen razvoj le v državnopravni zvezi z Ogrsko! — Kakor je videti, dela nadškof Stadler popolnoma v smislu Madžarov.

* Od centralne vlade. Med češkimi strankami in ministrskim predsednikom se je doseglo sporazumljenje. Čehi bodo glasovali za nagodbene predloge; zato pa Bock sprejme v ministrstvo poleg dr. Pacaka in dr. Fořta, ki ostaneta na svojih sedanjih mestih, še agrarca Praška.